

3. 5. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podjatost „dvorního“ insolvenčního správce

V praxi není výjimkou, že insolvenční správce ustanovený soudem je po přezkumném jednání odvolán věřitelem či věřiteli, kteří na jeho místo ustanoví jiného insolvenčního správce. Takový postup ovšem pochopitelně vyžaduje shodu širšího okruhu věřitelů či existenci jednoho výrazně silnějšího věřitele.

Možnost změnit insolvenčního správce

Insolvenční zákon ve svém ustanovení § 29 umožňuje na schůzi věřitelů, která nejbližší následuje po přezkumném jednání, odvolat insolvenčním soudem ustanoveného insolvenčního správce z funkce a ustanovit insolvenčního správce nového.

S výjimkou oddlužení platí, že k „převolení“ insolvenčního správce dojde, jestliže pro něj hlasovala nejméně polovina všech věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze věřitelů, počítaná podle výše jejich pohledávek, kteří mají právo hlasovat.

Jestliže má tedy příslušný dlužník větší množství věřitelů s obdobně velkými pohledávkami, změna správce bude spíše nepravděpodobná, neboť bude složitější dosáhnout v tomto směru dostatečně širokého konsensu. Čím méně jsou pohledávky rozdrobené, tím naopak stoupá pravděpodobnost změny insolvenčního správce. Nejjednodušší je pak pochopitelně za situace, kdy je do insolvenčního řízení přihlášen jeden významný věřitel, jehož pohledávka tvoří více než polovinu všech přihlášených pohledávek. V takové pozici přitom často stojí banky, které dlužníkovi poskytly úvěr či jiný finanční produkt.

Ovšem kromě toho, že banky bývají v insolvenčních řízeních **velice silnými věřiteli, z logiky věci jsou také velice častými věřiteli**. Proto mají standardizované postupy a zpravidla také ustanovují shora uvedeným způsobem do funkce „svého dvorního“ insolvenčního správce. To je zcela pochopitelné, neboť mají s prací dané osoby určitou zkušenost a také logicky očekávají, že bude z její strany učiněno vše potřebné k maximální dosažitelné míře uspokojení jejich pohledávky. Ostatně bylo by naivní se domnívat, že by takto ustanovený insolvenční správce postupoval výrazně proti věřiteli, který jej do funkce ustanovil.

S pozicí „převoleného“ insolvenčního správce je tedy dle mého názoru pojmově spojena určitá podjatost, která se však v mnohých případech nemusí nikterak negativně dotknout postavení dalších věřitelů.

Proti tomu ovšem stojí ustanovení § 24 insolvenčního zákona, které pro insolvenčního správce ustanoveného soudem i „převoleného“ insolvenčního správce stanovuje požadavek nepodjatosti.

Co je ještě únosná míra provázanosti?

Právě otázkou podjatosti „dvorního“ insolvenčního správce ustanovovaného jedním věřitelem do různých insolvenčních řízení se Nejvyšší soud zabýval mimo jiné v usnesení ve věci sen. zn. 29 NSČR 103/2015 ze dne 28. listopadu 2017, zveřejněném v „zelené“ Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 23/2019.

Nejprve konstatoval závěry ze svých dřívějších rozhodnutí, když zejména zopakoval, že mezi skutečností, které se zřetelem k charakteru pohledávky dlužníkovy věřitele a k jeho postavení v insolvenčním řízení **zakládají důvod pochybovat**, že tento vztah neovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce (a které proto nedovolují řešit možnou podjatost insolvenčního správce pouhým ustanovením odděleného insolvenčního správce), typově patří skutečnost, že **pohledávka je takového rozsahu, že věřitel má rozhodující vliv** na průběh insolvenčního řízení, jakož i skutečnost, že **stejný věřitel vede (byť v jiném procesním postavení) další spory, jež se významně týkají majetkové podstaty dlužníka**, ať již jde o incidenční spor (např. o spor na základě vylučovací žaloby), o spor o pohledávku za majetkovou podstatou nebo o pohledávku postavenou na roveň pohledávce za majetkovou podstatou, anebo o spor, v němž vystupuje jako dlužník dlužník. Druhé z uvedených kritérií je zcela logické, neboť insolvenční správce bude zásadně v těchto sporech figurovat jako protistrana svého „chleboďárce“. Pak je ovšem jasné, že budou panovat pochybnosti o tom, zda „převolený“ insolvenční správce bude tyto spory vést způsobem vyhovujícím věřiteli nebo obecným principům insolvenčního řízení.

Současně však Nejvyšší soud poznamenal, že podle ustanovení § 24 insolvenčního zákona se za důvod vyloučení insolvenčního správce z insolvenčního řízení nepovažuje jakýkoli jeho poměr k věřiteli nebo k zástupci věřitele. Na tyto případy totiž pamatuje úprava obsažená v § 34 insolvenčního zákona. Ta váže vyloučení insolvenčního správce z insolvenčního řízení na splnění další podmínky, a to, že je zde se zřetelem k charakteru pohledávky dlužníkovy věřitele a jeho postavení v insolvenčním řízení **důvod pochybovat, že tento vztah neovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce**. A naopak, nejsou-li zde důvody pro takové pochybnosti, je **poměr insolvenčního správce jen k některému z dlužníkůvých věřitelů** nebo jen k některému ze zástupců dlužníkůvých věřitelů důvodem **vyloučení insolvenčního správce (jen) z některých úkonů (v rámci insolvenčního řízení)**.

V případě posuzovaném ve shora citovaném rozhodnutí ovšem existovalo široké personální a **majetkové propojení mezi (opakovaně ustanovovaným) insolvenčním správcem a advokátní kanceláří**, která současně poskytovala věřiteli právní služby. A věřitel jako takový byl jediným zajištěným věřitelem v insolvenčním řízení, zvoleným zástupcem věřitelů a držel více než 50% zjištěných pohledávek.

Tato kombinace okolností je pak dle Nejvyššího soudu ve svém souhrnu způsobila vyvolat pochybnosti o nepodjatosti insolvenčního správce, a to v takovém rozsahu, že ovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce. **Je tak dán důvod pro odvolání insolvenčního správce z funkce**.

Uvážená volba insolvenčního správce

S ohledem na výše uvedené lze tedy doporučit, aby věřitelé při volbě osoby insolvenčního správce, kterého hodlají ustanovit do funkce dle § 29 insolvenčního zákona, **pečlivě posoudili míru jeho vazeb k jim samotným**.

Jakkoli se totiž určitá míra podjatosti „převoleného“ správce očekává, resp. je nevyhnutelná, neměla by vést k deformaci celého insolvenčního řízení.

Naopak pro minoritní věřitele popisovaný výklad Nejvyššího soudu znamená, že lze reálně dosáhnout změny insolvenčního správce, pokud rozsah jeho vazeb k jednomu z věřitelů přesahuje adekvátní mez.



JUDr. Jakub Celerýn

advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář](#)

Kováků 554/24

150 00 Praha 5

Tel.: 296 368 350

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)